

MARIÁNSKOLÁZEŇSKO

DOBROVOLNÝ SVAZEK OBCÍ

ČESKO-BAVORSKÉ
LÁZNĚ /

TSCHECHISCH-
BAYERISCHE
HEILBÄDER

VII

V dobách romantismu a klasicismu se tady scházela evropská smetánka – po obou stranách českoněmecké hranice daly geologické poměry vzniknout hned několika lázeňským městům a jména jako třeba Františkovy Lázně nebo Bad Elster byla prostě pojmem. Pro potřeby lázeňského provozu byly v těchto většinou menších městečkách vybudovány typické klasicistní, novorenesanční a secesní lázeňské domy a hotely, zakládány velkorysé lázeňské parky, v okolí pramenů vznikly kolonády, altánky a pavilónky, podtrhující poklidnou atmosféru těchto míst. Současně se lázně staly kulturním centrem i centrem společenského života. Jak ale vypadají tyto lázně v současnosti – mají ještě co nabídnout, daří se na tuto tradici let minulých navazovat popřípadě ji znovu oživit? Najdeme tu spíše ospalou atmosféru a chabé odlesky zašlé slávy, nebo se lázně přizpůsobily požadavkům moderního návštěvníka? Výlet ve stopách tradice lázeňství v pohraničí se vyplatí, vzdálenost těchto míst není velká, a pokud chcete, stihnete jich za jediný den projet třeba hned několik – a cestou možná odhalíte i další zajímavosti, které byste takto na dosah od hranic třeba ani nečekali.

In der Zeit der Romantik und des Klassizismus traf sich hier die europäische High Society – auf beiden Seiten der böhmisch-deutschen Grenze entstanden dank den geologischen Verhältnissen mehrere Kurorte und Namen wie Františkovy Lázně oder Bad Elster sind zu einem wahren Begriff geworden. In diesen zumeist kleinen Städten wurden für den Kurbetrieb typische klassizistische, Neurenaissance- und Jugendstil-Kurhäuser und Hotels errichtet, es wurden großzügige Kurparks angelegt. Um die Quellen herum entstanden Kolonnaden, Gartenlauben und Pavillons, die die friedliche Atmosphäre dieser Orte unterstreichen. Gleichzeitig haben sich die Heilbäder zu einem kulturellen Mittelpunkt und Zentrum des gesellschaftlichen Lebens entwickelt. Aber wie sehen diese Heilbäder heute aus – haben sie noch etwas zu bieten, können sie auf dieser Tradition der Vorjahre aufbauen oder sie wieder aufleben lassen? Finden wir hier eine eher verschlafene Atmosphäre

und nur noch einen Schatten des vergangenen Ruhms oder haben sich die Heilbäder an die Bedürfnisse des modernen Besuchers angepasst? Ein Ausflug auf den Spuren der Kurorttradition im Grenzgebiet zahlt sich aus, der Abstand zwischen diesen Orten ist nicht groß, und wenn Sie möchten, können Sie gleich mehrere an einem Tag besuchen - und unterwegs vielleicht auch weitere Attraktionen entdecken, die Sie so nah an der Grenze vielleicht gar nicht erwarten.

Svoji cestu můžeme zahájit návštěvou hned dvou míst proslulého lázeňského trojúhelníku Karlovy Vary – Mariánské Lázně – Františkovy Lázně. Naše první zastávka **Mariánské Lázně** vděčí za svoji slávu nejen svým léčebným metodám a kvalitním léčivým zdrojům, ale v neposlední řadě i malebnému okolí. V bezprostřední blízkosti města najdeme pravý ráj pro turistiku, téměř 20 km široký pás lesů, protkaný turistickými stezkami. V samotné lázeňské zóně bylo objeveno zhruba 100 studených pramenů minerální vody s vysokým obsahem kyslíčnicku uhličitého, některé z nich byly přitom známy a používány už na počátku 16. století.

Wir können unsere Reise beginnen, indem wir zwei Orte des berühmten Kurortdreiecks Karlsbad – Marienbad – Franzensbad besuchen. Unsere erste Station **Marienbad** verdankt ihren Ruhm nicht nur ihren Heilmethoden und hochwertigen Heilmitteln, sondern auch der malerischen Umgebung. In unmittelbarer Nähe der Stadt finden wir ein wahres Wanderparadies, einen fast 20 km breiten Waldstreifen, der mit Wanderwegen durchweht ist. In der Kurzone wurden rund 100 kalte Mineralwasserquellen mit hohem Kohlendioxidgehalt entdeckt, von denen einige bereits zu Beginn des 16. Jahrhunderts bekannt und genutzt wurden.

Určitě si tu prohlédnete nádhernou **novobarokní litinovou kolonádu z konce 19. století**, kterou nechal postavit opat kláštera Teplá a která byla v roce 2010 zařazena na seznam národních kulturních památek. Další dominantou lázeňské zóny je tzv. **Zpívající fontána**. Rozeznívá se vždy 30. dubna ve 21 hodin a do 31. října ve 20 hodin hraje denně od 7 hodin do 19 hodin každou lichou hodinu, ve 21 a 22 hodin se dočkáte projekce s barevným osvětlením. Sehen Sie sich unbedingt die prächtige **neobarocke Gusseisenkolonnade** aus dem Ende des 19. Jahrhunderts an, die der Abt des Klosters Teplá erbauen ließ und die im Jahre 2010 in die Liste der nationalen Kulturdenkmäler aufgenommen wurde. Eine weitere Dominante der Heilbäder-Zone ist die **Singende Fontäne**. Sie ertönt immer am 30. April um 21.00 Uhr und dann bis zum 31. Oktober um 20.00 Uhr täglich von 7.00 bis 19.00 Uhr jede ungerade Stunde, jeweils um 21.00 und 22.00 Uhr erwartet Sie sogar eine Projektion mit farbiger Beleuchtung.

Milovníci golfu ocení místní golfové hřiště, druhé nejstarší v Evropě, založené anglickým králem Edvardem VII. roku 1905. A rozhodně nepochybně na zdejší kuriozitu: park **miniatur Boheminium** s modely významných staveb České republiky! Park je otevřený celoročně od 10 do 18, v zimním období do 17 hodin. Tip: Můžeme sem dojet nejen dvoukilometrovou procházkou z kolonády či autem, ale také dojet nejstarší kabinovou lanovkou v Čechách. Ta jezdí denně od 10 do 17.30 hodin v patnáctiminutovém intervalu.

Golfiebhaber werden den vom englischen König Edward VII. gegründeten hiesigen Golfplatz zu schätzen wissen, er ist der zweitälteste in Europa. Vergessen Sie außerdem auf keinen Fall eine örtliche Kuriosität: **den Miniaturpark Boheminium** mit Modellen wichtiger Baudenkmäler der Tschechischen Republik! Der Park ist ganzjährig von 10 bis 18 Uhr geöffnet, im Winter bis 17 Uhr. Tipp: Sie errei-

chen den Park nicht nur nach einem zwei Kilometer langen Spaziergang von der Kolonnade oder mit dem Auto, sondern auch mit der ältesten Kabinen-Seilbahn in der Tschechischen Republik. Sie fährt täglich von 10.00 bis 17.30 Uhr im 15-Minuten-Takt.

Jen zhruba čtvrt hodinu cesty autem vzdáleny od Mariánských Lázní leží **Lázně Kynžvart**. Ty jsou neodmyslitelně spojeny jak s lázeňstvím, tak se jménem kancléře Metternicha. Městu dominuje lázeňská čtvrť, která vděčí za svůj vznik blahodárnému klimatu, minerálním pramenům a ložiskům slatiny v okolí. Kousek od města jihozápadním směrem, slabou půlhodinku chůze, najdete **státní zámek Kynžvart**. Velkou atrakcí, kterou můžete při jeho prohlídkách vidět, je Kabinet kuriozit. Ukáží vám tu na 1800 předmětů, mnohé nemají ve světě srovnání. K vidění tu je například kus cihly z babylonské věže, Žižkův palcát nebo dvě egyptské mumie, z nichž starší pochází z doby před 3500 lety.

Nur etwa 15 Fahrminuten von Marienbad entfernt liegt die Stadt **Lázně Kynžvart** (Bad Königswart). Sie ist sowohl mit dem Bäderwesen als auch mit dem Namen Kanzler Metternich fest verbunden. Dominierend in der Stadt ist das Kurviertel, das seinen Ursprung dem wohltuenden Klima, den Mineralquellen und den Mooregebieten in der Umgebung verdankt. Südwestlich, unweit der Stadt entfernt, erreichen Sie nach einer halben Stunde zu Fuß das **Staatsschloss Kynžvart**. Eine große Attraktion, die Sie während der Besichtigung sehen können, ist das Kuriositätenkabinett. Hier werden Ihnen ungefähr 1800 Gegenstände gezeigt, von denen viele einzigartig in der Welt sind. Sie können hier einen Ziegelstein aus dem Turm von Babel sehen, Zizkas Streitkolben oder zwei ägyptische Mumien, von denen die ältere über 3500 Jahre alt ist.

Tip na výlety do okolí:

Ausflugstipps in der Umgebung:

Karlovy Vary: do nejproslulejšího města lázeňského trojúhelníku je to z Mariánských Lázní asi 50 km.

Karlsbad: Die berühmteste Stadt des Kurortdreiecks liegt etwa 50 km von Marienbad entfernt.

Klášter Teplá: necelých 20 kilometrů na východ lze navštívit klášter premonstrátů s velmi známou a cennou knihovnou.

Kloster Teplá (Tepl): Weniger als 20 Kilometer nach Osten entfernt befindet sich das Prämonstratenserkloster mit einer weltbekannten und wertvollen Bibliothek.

Smradoch: přírodní stezka po unikátním rašeliništi vzniklém na vývěrech minerálních vod, kolem kterých proniká z nitra země na povrch kysličník uhličitý a sirovodík. Ty zde v rašeliništi vytvářejí gejzíry, tzv. mofety. Vstup je možný jen po dřevěné lávce. Místo se nalézá cca 300 metrů od silnice spojující Mariánské Lázně a Prameny, je zde i menší parkoviště. Nenáročnou naučnou stezku mohou využít i vozíčkáři. Necelý kilometr procházkou po dobře značené cestě naleznete vývěr výborné Farské kyselky.

Smradoch (Stinker):

Ein Naturlehrpfad durch ein einzigartiges Torfmoor, das auf Mineralquellen entstanden ist, aus denen Kohlendioxid und Schwefelwasserstoff aus dem Erdinnerem empordringen. Dadurch bilden sie in den Torfmooren Geysire, sogenannte Mofetten. Zutritt ist nur über einen Holzsteg möglich. Der Ort liegt etwa 300 Meter von der Straße zwischen Marienbad und Prameny entfernt, hier steht Ihnen ein kleiner Parkplatz zur Verfügung. Der nicht anspruchsvolle Lehrpfad ist auch für Rollstuhlfahrer gut geeignet. Weniger als

steht Ihnen ein kleiner Parkplatz zur Verfügung. Der nicht anspruchsvolle Lehrpfad ist auch für Rollstuhlfahrer gut geeignet. Weniger als

einen Kilometer entlang eines gut markierten Pfades finden Sie die ausgezeichnete Quelle des Sauerbrunnens Farská Kyselka (Pfarsauerbrunnen).

Kladská – naučná stezka: Kladská rašeliniště jsou nejcennější částí CHKO Slavkovský les. Jde o ojedinělý soubor rašelinišť o celkové rozloze téměř 300 ha, největší rašeliniště nese jméno Tajga. Prochází jím 1,6 km dlouhá fyzicky nenáročná naučná stezka vedoucí po vyvýšeném můstkovém chodníčku kolem Kladského rybníka po okraji národní přírodní rezervace Kladské rašeliny.

Kladská – Lehrpfad (Glatzen): Glatzener Torfmoore sind einer der wertvollsten Bereiche des Naturschutzgebietes Kaiserwald (Slavkovský les). Es handelt sich um ein einzigartiges Moorgebiet mit einer Gesamtfläche von fast 300 Hektar. Das größte Torfmoor heißt Tajga. Der hiesige Naturlehrpfad ist etwa 1,6 km lang und physisch wenig anspruchsvoll, er führt an einem erhöhten Brückenpfad entlang des Glatzener Teichs am Rande des nationalen Naturreservats Glatzener Torfmoor.

Od Lázní Kynžvart jsou zhruba 30 kilometrů jízdy přes **Dolní Žandov** s kostelem svatého Michaela a kolem přehrady **Jesenice**, největší vodní nádrže v západních Čechách, vzdáleny **Františkovy Lázně**.

Rund 30 km von den Lázně Kynžvart entfernt, über **Dolní Žandov** (Unter Sandau) mit der Kirche des Heiligen Michael und um den Stausee **Jesenice**, dem größten Wasserreservoir in Westböhmen, liegt der Kurort **Františkovy Lázně** (Franzensbad).

Léčivé prameny z Františkových Lázní byly známé už ve středověku, ale město i lázně vznikly teprve roku 1793 z nařízení císaře Františka I. Město s řadou empírových a klasicistních budov má krásnou polohu

uprostřed parků a lesoparků. Jeho jednotná architektura vám dá pocit návratu do starých časů. Nejznámějšími prameny jsou **Glaubero-
vy**, Františkův a Luisin pramen. Lázeňské pavilony, v nichž prameny
vyvěrají, se řadí mezi nejkrásnější stavby a symboly města.

Die Heilquellen aus Franzensbad waren bereits im Mittelalter bekannt, aber die Stadt und das Heilbad wurden erst 1793 auf Befehl von Kaiser Franz I. gegründet. Die Stadt mit einer Reihe von empirischen und klassizistischen Gebäuden hat eine herrliche Lage inmitten von wunderschönen Grünanlagen und Waldparks. Die einheitliche Architektur vermittelt ein Gefühl der Rückkehr in die Vergangenheit. Die bekanntesten Quellen sind der **Glauberbrunnen** sowie die Franzens- und Luisenquelle. Die Kurpavillons, in denen die Quellen entspringen, gehören zu den schönsten Gebäuden und Wahrzeichen der Stadt.

Ve Františkových Lázních se tradičně léčila gynekologická onemocnění včetně neplodnosti, a tak když roku 1923 sochař Adolf Mayerl vytesal parkovou **plastiku malého chlapěčka s rybou**, symbolem plodnosti, záhy se mezi pacientkami rozšířila fáma: každá žena, která se dotkne jisté části sochy, do roka otěhotní. Pokud nevíte, která část to je, pak to nejpozději při pohledu na sošku v reálu zjistíte.

In Franzensbad wurden traditionell gynäkologische Erkrankungen,

einschließlich Unfruchtbarkeit, behandelt. Als deshalb der Bildhauer Adolf Mayerl 1923 eine **Parkskulptur eines kleinen Jungen mit einem Fisch** als Fruchtbarkeitssymbol meißelte, wurde von den Patienten sofort eine Legende verbreitet: Berührt eine Frau einen Teil der Statue, soll sie innerhalb eines Jahres schwanger werden. Falls Sie nicht wissen, um welchen Teil es sich handelt, werden Sie es spätestens dann herausfinden, wenn Sie die Statue mit eigenen Augen sehen.

Staré časy na vás dýchnou při výstupu na dvě romantické vyhlídkové věže, Salingburg a rozhlednu u restaurace Zámeček. Novodobou dominantou Františkových Lázní je Aquaforum svět vody a relaxace, komplex čtyř vnitřních a třech venkovních bazénů s vodními atrakcemi a s minimální teplotou vody 28°C, wellness centrem a řadou atrakcí.

Ein Hauch der alten Zeiten wird Sie verzaubern, wenn Sie die beiden romantischen Aussichtstürme, Salingburg und den Aussichtsturm im Restaurant Zámeček (Schlösschen), besteigen. Ein modernes Wahrzeichen von Franzensbad ist das Aquaforum, eine Welt des Wassers und der Entspannung, ein Komplex aus vier Innen- und drei Außenpools mit Wasserattraktionen und einer Mindestwassertemperatur von 28 °C, einem Wellnesszentrum und einer Reihe von weiteren Attraktionen.

K návštěvě lázní patří neodmyslitelně i křehké **lázeňské oplatky** a patřily k nim už od 19. století. V každých lázních mají prý oplatky s vlastní recepturou. Tady ochutnáte nejen ty tradiční – vanilkové s lískovými oříšky nebo čokoládové, ale nabídnou vám i chutě velmi netradiční – jako tiramisu, kakao-chilli nebo oplatky s vaječným koňakem.

Die knusprigen **Kurbad-Oblaten** sind seit dem 19. Jahrhundert ein fester Bestandteil jedes Besuchs der Heilbäder. Jeder Kurort hat für die Oblaten eine eigene Rezeptur. Hier können sie nicht nur die traditionellen Oblaten – Vanille mit Haselnüssen oder Schokolade - probieren, sondern es gibt auch recht ungewöhnliche Geschmacksrichtungen – wie Tiramisu, Kakao-Chili oder Oblaten mit Eierlikör.

Výlety do okolí:

Ausflüge in die Umgebung:

Nezapomeňte rozhodně na návštěvu evropské rarity, **národní přírodní rezervace Soos** 6 km severovýchodně od Františkových Lázní. Jde o rozsáhlé rašeliniště a slatiniště, kde vyvěrá velké množství minerálních pramenů a čistý oxid uhličitý v bahenních soplech, tzv. mofetách. Rezervace má plochu 221 ha, přístupná je ale jen 1,2 km dlouhá okružní **naučná stezka**, která vede po dně vyschlého jezera, které mělo slanou (minerální) vodu. Svést se tu můžete muzejní úzkorozchodnou dráhou Kateřina (www.draha.katerina.cz) nebo se podívat do blízkých obcí **Skalná** (rodiště fotbalisty Pavla Nedvěda s Hradem Vildštejnem) a **Třebeň** (cenná, pro tuto oblast typická hrázděná architektura).

Vergessen Sie auf keinen Fall einen Besuch einer europäischen Rarität, **des nationalen Naturreservats Soos**, etwa 6 km nordöstlich von Franzensbad. Es ist ein großes Torfmoor und Moor, in dem eine große Anzahl von Mineralquellen und reines Kohlendioxid in Schlammvulkanen, sogenannten Mofetten, entspringen. Das Reservat umfasst eine Fläche von 221 Hektar, ist aber nur über einen 1,2 km langen **Naturlehrpfad** zugänglich, der am Grund eines vertrockneten Sees mit salzigem (Mineral-) Wasser entlangführt. Sie können mit der Museums-Schmalspurbahn Kateřina (www.draha.katerina.cz) fahren oder einen Blick auf die nahe gelegenen Gemeinden **Skalná/Wildstein** (Geburtsort des Fußballspielers Pavel Nedvěd mit Schloss Vildštejn) und **Třebeň/Trebendorf** (hier kann man die wertvolle, für dieses Gebiet typische Fachwerkarchitektur bewundern) werfen.

Komorní hůrka: Jedna z nejmladších sopek z období čtvrtohor v České republice, vzdálená od města 2 km, kterou vědci nepřetržitě zkoumali více než 200 let. Vede zde naučná stezka s informačními tabulemi.

Kammerbühl: Einer der jüngsten Vulkane aus der Quartärzeit in der Tschechischen Republik, 2 km von der Stadt entfernt, den Wissenschaftler seit mehr als 200 Jahren kontinuierlich erforschen. Hier führt ein Naturlehrpfad mit Informationstafeln entlang.

Hrad Seeberg, zvaný Ostroh asi 5 km západně od Františkových Lázní. Jeden z nejstarších hradů na Chebsku, původně středověká románská pevnost, později přestavěná na venkovskou renesanční rezidenci. Jako jediný z hrstky zachovaných ministeriálních hradů v Česku slouží výlučně muzejním účelům. Svým návštěvníkům nabízí například expozice prezentující dějiny hradu, vývoj interiérů a nábytkové tvorby 19. století a historii výroby porcelánu v západních Čechách.

Burg Seeberg (auch Ostroh genannt), befindet sich ca. 5 km westlich von Franzensbad. Eine der ältesten Burgen in der Region

Cheb, ursprünglich eine mittelalterliche romanische Festung, später wurde sie in eine ländliche Renaissance-Residenz umgebaut. Als einzige der wenigen erhaltenen Ministerialburgen in der Tschechischen Republik dient sie ausschließlich zu Museumszwecken. Sie bietet ihren Besuchern beispielsweise eine Exposition zur Geschichte der Burg, zur Entwicklung der Innenausstattung und Möbel des 19. Jahrhunderts sowie zur Geschichte der Porzellanherstellung in Westböhmen.

Cheb: Jedno z nejstarších a stavebně nejceněnějších měst v Čechách se vzácnými památkami, jako je Chebský hrad s Černou věží a hradní kaplí, jedna z nejkrásnějších střeoevropských románských památek, či symbol města Špalíček. Špalíček je tvořen komplexem 11 domů rozdělených pouze 160 cm širokou a volně přístupnou Kramářskou uličkou a spolu s ostatními dochovanými měšťanskými domy vytváří neopakovatelnou atmosféru chebského náměstí.

Cheb (Eger): Eine der ältesten und architektonisch wertvollsten Städte in Böhmen mit seltenen Denkmälern wie der Kaiserburg mit dem Schwarzen Turm und der Schlosskapelle, einem der schönsten romanischen Denkmäler Mitteleuropas oder dem Egerer Stöckl – Špalíček, dem Wahrzeichen der Stadt. Es besteht aus einem Komplex von 11 Häusern, die durch die nur 160 cm breite und frei zugängliche Kramářská-Gasse unterteilt sind. Zusammen mit anderen erhaltenen

Bürgerhäusern erschafft Špalíček die einzigartige Atmosphäre des Egerer Marktplatzes.

Bismarckova rozhledna na Zelené hoře u Chebu:

Jedna ze tří věží na českém území, vystavěných na počest německého kancléře Otto von Bismarcka (další najdete v Aši a Mikulášovicích). Kamenná rozhledna byla slavnostně otevřena v roce 1909 a až do roku 1989 byla prakticky neznámá a patřila k tajnostem Železné opony, protože stála v hraničním zakázaném pásmu.

Der Bismarckturm auf dem Grünberg bei Cheb:

Einer von drei Bismarcktürmen auf dem tschechischem Gebiet. Sie wurden zu Ehren des deutschen Bundeskanzlers Otto von Bismarck errichtet (weitere befinden sich in Aš und Mikulášovice). Der steinerne Aussichtsturm wurde 1909 geöffnet und war bis 1989 so gut wie unbekannt und eines der Geheimnisse des Eisernen Vorhangs, da er sich in der Grenzzone befand.

Pouhých 15 kilometrů od Františkových Lázní vzdáleny, ale už na druhé straně hranice v Sasku – i když ze třech stran sousedící s Českou republikou - 6 kilometrů od hraničního přechodu Vojtanov leží lázně **Bad Brambach**. Jde o tradiční léčebné lázně s radonovým zřídlem, vhodným k pitné kůře. Radonový pramen tu byl objeven v roce 1910 a již dva roky poté tu byl zahájen provoz lázní. Při procházce ohromným lázeňským parkem o ploše 16 hektarů můžete ochutnat radonovou a minerální vodu, které vyvěrají v pavilónech Wettinského zřídla a železitého pramenu. Slávu lázním Bad Brambach přitom přinesl hlavně Wettinský pramen, který platí za nejsilnější radonový pramen světa. Příznivci Nordic walkingu tu najdou speciální stezku, na kterou se napojuje 80 km dlouhá síť stezek pro pěší i cykloturistiku vedoucí Halštrovským pohořím. Příjemné vykoupaní a saunování nabízí vodní ráj Aquadon,

kde si lze v jedinečném prostředí vybrat mezi vnitřním a vnějším bazénem s teplotou vody 32°C, saunami a dalšími atrakcemi. Lázně nabízejí mimo jiné i krátkodobé relaxační pobyty za ceny dostupné i pro českého zákazníka – nabídky najdete na webových stránkách <http://www.badbrambach.de>, které jsou vedené i v české verzi.

Nur 15 Kilometer von Franzensbad entfernt, aber bereits auf der anderen Seite der Grenze in Sachsen – und das obwohl das Heilbad auf drei Seiten an die Tschechische Republik grenzt – befindet sich 6 Kilometer hinter dem Grenzübergang Vojtanov das Heilbad **Bad Brambach**. Es ist ein traditionelles Heilbad mit einer Radonquelle, die zur Trinkkur geeignet ist. Sie wurde hier im Jahr 1910 entdeckt und schon zwei Jahre später wurde das Heilbad eröffnet. Bei einem Spaziergang durch den 16 Hektar großen Kurpark können Sie das Radonmineralwasser probieren, das in den Pavillons der heißen Wettin- und Eisenquelle entspringt. Den Ruhm des Heilbades Bad Brambach brachte vor allem die Wettinquelle mit sich, die als stärkste Radonquelle der Welt gilt. Nordic-Walking-Enthusiasten erwartet ein besonderer Wanderweg, an den sich ein 80 km langes Netz von Wander- und Radwegen durch das Elstergebirge anschließt. Angenehmes Badevergnügen sowie Saunen bietet das Wasserparadies Aquadon, wo Sie in einer einzigartigen Umgebung zwischen Innen- und Außenpool mit einer Wassertemperatur von 32 ° C, Saunen und anderen Attraktionen wählen können. Unter anderem bietet das Heilbad kurzfristige Erholungsaufenthalte zu erschwinglichen Preisen an – die Angebote finden Sie auf der Website <http://www.badbrambach.de>.

Dalších zhruba 15 kilometrů od **Bad Brambachu** jsou k nalezení saské lázně Bad Elster (mají i své české jméno Lázně Halštrov). Najdeme je v těsné blízkosti českých hranic téměř už na pomezí mezi Saskem, Bavorskem a Čechami. Město má krásnou polohu v údolí řeky Weisse Elster (Bílý Halštrov) a je rájem pro každého, kdo dává přednost klidné rekreaci v téměř nedotčené přírodě. Lesnaté okolí je protkané sítí stezek pro pěší turistiku. Ve městě samotném stojí za shlédnutí cit-

livě restaurované mondénní stavby, jako třeba Královský lázeňský dům, svědčící o mezinárodním významu a oblibě léčebných lázní Bad Elster na konci 19. století, nebo památkově chráněné Albertovy lázně, perla okázalé lázeňské architektury. Ty byly kdysi vybudované pro saské krále. Jejich zásadní rekonstrukce se ujala renomovaná společnost architektů Behnisch & Partner ze Stuttgartu. Výsledkem je zdařilé harmonické propojení cenného historického stavebního fondu s moderními prosvětlenými konstrukcemi. Symbolem lázní Bad Elster je socha Hygiey, řecké bohyně zdraví, v Albertově parku, přímo za Královským lázeňským domem. Divadlo König Albert Theater je sídlem filharmonie (Chursächsische Philharmonie) a díky svému zajímavému programu s hudebním divadlem, činohrou a koncerty (<https://koenig-albert-theater.de/cz/herni-plan.html>) je cílem návštěvníků z celého trojzemí – často tu mimochodem hostují i čeští umělci. A ke správným lázním patří nerozlučně pestrý výběr restaurací a kaváren – a tady nebudete zklamáni. Poznejte rozmanitou kuchyni Vogtlandska s regionálními specialitami jako například vogtlandské bramborové koláče, tvarohové pečivo „Nackide Madle“ nebo hustou polévku s houbami „Schwammespalgn“.

Weitere 15 km von **Bad Brambach** entfernt befindet sich noch ein Kurort - das sächsische Bad Elster. Wir finden es in unmittelbarer Nähe zur tschechischen Grenze, fast am Übergang zwischen Sachsen, Bayern und Böhmen. Die Stadt genießt eine wunderschöne Lage im Tal der Weißen Elster und ist ein Paradies für alle, die einen ruhigen Urlaub in nahezu unberührter Natur bevorzugen. Die waldreiche Umgebung ist mit vielen

Wanderwegen verwoben. In der Stadt selbst lohnt es sich, feinfühlig restaurierte Gebäude wie das Königliche Kurhaus zu besichtigen, die die internationale Bedeutung und Popularität des Kurortes Bad Elster Ende des 19. Jahrhunderts belegen, oder die Perle der prunkvollen Heilbad-Architektur: das denkmalgeschützte Albert-Bad. Es wurde einst für die sächsischen Könige gebaut. Der Großumbau wurde von den renommierten Stuttgarter Architekten Behnisch & Partner durchgeführt – das Ergebnis ist eine gelungene harmonische Verbindung eines wertvollen historischen Gebäudebestands mit moderner Beleuchtung. Das Symbol von Bad Elster ist die Statue von Hygiea, der griechischen Gesundheitsgöttin, im Albert-Park, direkt hinter dem Königlichen Kurhaus. Das König-Albert-Theater ist der Sitz der Chursächsischen Philharmonie und dank seines interessanten Programms mit Musiktheater, Schauspiel und Konzerten (<https://koenig-albert-theater.de/spielplan.html>) ist es das Ziel von Besuchern und auch Künstlern aus vielen Ländern. Und zu einem richtigen Heilbad gehört auch eine Vielfalt an Restaurants und Cafés – und hier werden Sie bestimmt nicht enttäuscht sein. Lernen Sie die abwechslungsreiche Küche des Vogtlandes mit regionalen Spezialitäten wie Vogtlandkartoffelkuchen, dem Quarkgebäck Nackide Madle oder dicke Pilzensuppe mit „Schwammespagn“ kennen.

Ten, kdo bude z Bad Elster pokračovat dále do bavorských lázní, pojedě přes město Selb. Z Bad Elster jste v něm za půlhodinku autem. Selb je známé jako město porcelánu, vždyť v minulém století pocházela polovina produkce německého porcelánu právě odsud a sídlila tu třeba značka Rosenthal – proto není divu, že tu má sídlo i muzeum **Porzellanikon**. Vždy kromě pondělí od 10 do 17 hodin si tu milovníci porcelánu přijdou na své.

Wer sich von Bad Elster aus in die bayerischen Heilbäder begibt, der fährt durch die Stadt Selb. Von Bad Elster aus können Sie sie in einer halben Stunde erreichen. Selb ist bekannt als die Stadt des Porzellans, schließlich stammte im letzten Jahrhundert die Hälfte der deutschen **Porzellanproduktion** von Selb und die Marke Rosenthal hatte hier ihren Sitz

– kein Wunder also, dass man hier auch Porzellanikon finden kann, ein Museum, das man außer montags von 10-17 Uhr besichtigen kann und in dem Porzellanliebhaber auf ihre Kosten kommen.

Pokud chceme z Františkových Lázní vyrazit přímo do Bavorska a jeho lázní, máme dvě možnosti. Můžeme jet přes hraniční přechod Schirnding (zde je možno na objednávku nebo vždy v neděli od 14 do 16 hodin navštívit Bavorské pohraniční muzeum Schirnding) a třeba si udělat odbočku do města **Hohenberg an der Eger** s nejzachovalejším hradem v celém pohoří Fichtelgebirge a **muzeem porcelánu**. Druhá varianta je vyrazit z Františkových Lázní jižním směrem, a sice přes hraniční přechod Broumov–Mähring. Pak vás cesta vinoucí se podél hranice dovede do bavorského městyse Neualbenreuth. Staleté vazby na Chebsko jsou zde téměř hmatatelné - tzv. oblast Fraische kolem Neualbenreuthu patřila v letech 1591 - 1862 každým rokem střídavě k bavorskému nadačnímu panství Waldsassen a k svobodnému říšskému městu Cheb. Kousek západním směrem od městyse najdete 20 metrů vysokou vyhlídkovou věž **Grenzlandturm** s dřevěnou konstrukcí a měděným opláštěním. Díky svým lázním Sibyllenbad je dnes Neualbenreuth turisticky nejsilnějším místem v okrese Tirschenreuth.

Wenn wir von Franzensbad direkt nach Bayern und seinen Heilbädern wollen, haben wir zwei Möglichkeiten. Wir können über den Grenzübergang Schirnding fahren (hier ist es möglich, im Bayerischen

Grenzmuseum Schirnding eine Führung zu reservieren oder sonntags von 14 bis 16 Uhr das Museum zu besuchen) und nebenbei in Hohenberg an der Eger bei am besten erhaltener Burg im gesamten Fichtelgebirge und im Porzellanmuseum haltmachen. Die zweite Möglichkeit besteht darin, von Franzensbad in südlicher Richtung über den Grenzübergang Broumov-Mähiring zu fahren. Dann führt Sie die entlang der Grenze führende Straße in die bayerische Stadt Neualbenreuth. Die jahrhundertealte Verbundenheit mit der Egerer Region ist hier fast greifbar – die sogenannte Fraische Region um Neualbenreuth gehörte in den Jahren 1591 bis 1862 jedes Jahr abwechselnd zum bayerischen Stiftungsgut Waldsassen und zur freien Reichsstadt Eger. Ein Stück weiter im Westen der Stadt befindet sich ein 20 Meter hoher Grenzlandturm mit einer Holzkonstruktion und Kupferverkleidung. Dank seinem Heilbad, dem Sibyllenbad, ist Neualbenreuth heute die touristisch stärkste Stadt im Bezirk Tirschenreuth.

Sibyllenbad, česky Sibyliny lázně, jsou jediné lázeňské a léčebné středisko v Horní Falcí. Aplikuje se tu voda ze dvou léčivých pramenů – Kateřinin pramen s obsahem radonu se používá k tlumení bolesti při revmatických onemocněních a onemocněních páteře. Sibylin pramen s obsahem oxidu uhličitého je vhodný pro vanové koupele a jeho voda se přimíchává i do bazénů ve vodním areálu. Na své si tu přijdou nejen lázeňští hosté, ale i ostatní návštěvníci: Sibyllenbad má od konce roku 2006 wellness areál o ploše asi 2200 metrů čtverečních s osmi různými saunami a jedinečným orientálním pavilonem „BadeTempel“ ve stylu tureckého hamamu. Veřejnosti přístupný je i nedávno rekonstruovaný vodní areál „Badelandschaft“ s léčivou vodou a venkovním areálem. (Pozor, do wellness areálu mají přístup jen osoby nad 14 let.)

Sibyllenbad ist der einzige Kur- und Heilort in der Oberpfalz. Es wird Wasser aus zwei Heilquellen verwendet – die radonhaltige Katharinenquelle wird zur Schmerzlinderung bei rheumatischen und Wirbelsäulenerkrankungen eingesetzt. Die kohlenensäurehaltige Sibyllenquelle ist für Wannenbäder geeignet und ihr Wasser wird auch in die Becken im Wasserbereich zugemischt. Nicht nur Kurgäste, sondern auch andere Besucher werden begeistert sein: Seit Ende 2006 verfügt Sibyllenbad über einen rund 2200 Quadratmeter großen Wellnessbereich mit acht verschiedenen Saunen und einem einzigartigen orientalischen Pavillon „BadeTempel“ im Stil eines türkischen Hamams. Das kürzlich sanierte Wasserareal Badelandschaft, das mit Heilwasser befüllt ist und über ein Freigelände verfügt, ist auch für die Öffentlichkeit zugänglich. (Bitte beachten Sie, dass nur Personen ab 14 Jahren Zugang zum Wellnessbereich haben.)

Pokud máte chuť na procházku v zeleni: z nově upraveného lázeňského parku s certifikovanými Vitalparcours - „stezkami vitality“ - je krásný

výhled na hornofalckou krajinu s dominantní horou **Dyleň** (Tillenberg). Celkem najdete v okolí 190 km pěších turistických cest.

Wenn Sie Lust darauf haben, im Grünen zu wandern: Vom neu gestalteten Kurpark mit zertifiziertem Vitalparcours haben Sie einen schönen Blick auf die Oberpfälzer Landschaft mit dem dominierenden **Tillenberg**. Insgesamt finden Sie rund 190 km an Wanderwegen.

Zhruba 35 kilometrů od Sibyllenbadu najdeme další lázeňské městečko Bad Alexandersbad. Cesta do něj vede přes **Waldsassen**, nezapomeňte na návštěvu skvostné barokní baziliky. Pokračujeme přes Konnesreuth, místo spojené s životem stigmatičky Therese Neumann. Před **Mark-tredwitz** si můžeme udělat malou odbočku a podívat se na zámek **Waldershof** ve stejnojmenném městečku.

Etwa 35 Kilometer von Sibyllenbad entfernt befindet sich ein weiterer Kurort: Bad Alexandersbad. Die Route dahin führt durch **Waldsassen** (verzichten Sie auf keinen Fall auf einen Besuch der prächtigen Barockbasilika), weiter durch Konnesreuth, ein Ort, der mit dem Leben der Stigmatischerin Therese Neumann verbunden ist. Vor **Mark-tredwitz** können wir einen kleinen Abstecher machen und das Schloss **Waldershof** im gleichnamigen Ort besichtigen.

Bad Alexandersbad se zhruba tisícovkou obyvatel jsou nejmenší bavorské léčebné minerální a slatinné lázně. Roku 1734 zde byl objeven léčebný pramen – Luisenquelle, který najdete na samém konci historického lázeňského parku. Ochutnejte léčivé účinky vody vyvěrající z hloubky 65 metrů a staletou alejí pak můžete dojít až k markraběcímu zámku z 18. století s krásně moderně upravenými zámeckými terasami. Pokud zde ale čekáte jen ospalé lázeňské městečko, mýlíte se – od roku 2017 zde funguje ALEXBAD, moderní komplex, který snad každého milovníka architektury nadchne nadčasovými kubistickými formami a jasnou strukturou. Pro veřejnost je tu denně mezi 8 a 22 hodinou otevřen Panoramabad se třemi různými bazény.

Bad Alexandersbad ist mit seinen rund tausend Einwohnern das kleinste bayerische Heil- und Moorbad. 1734 wurde hier eine Heilquelle entdeckt – die Luisenquelle, die sich ganz am Ende des historischen Kurparks befindet. Probieren Sie die heilende Wirkung ihres Wassers aus 65 Metern Tiefe und wandern Sie anschließend durch eine

jahrhundertealte Allee bis zum markgräflichen Schloss aus dem 18. Jahrhundert mit seinen wunderschön angelegten Schlossterrassen. Aber falls Sie nur eine verschlafene Kurstadt erwarten sollten, dann liegen Sie falsch - seit 2017 gibt es hier ALEXBAD, ein moderner Komplex, der jeden Architekturliebhaber mit zeitlosen kubistischen Formen und einer klaren Struktur beeindruckt. Für die Öffentlichkeit ist ein Panoramabad mit drei verschiedenen Pools täglich von 8.00 bis 22.00 Uhr zugänglich.

Tip na výlet: **Ausflugstipps:**

*Pokud pojedete pouhých 5 minut z lázní Alexandersbad směrem na sever, ocitnete se v okresním městě **Wunsiedel**. Toto zajímavé desetitisícové městečko s klasicistním starým městem má co nabídnout. V období červen až srpen se tu koná festival Luisenburg na nejstarší přírodní scéně Německa. Program představení najdete na <https://www.luisenburg-festspiele.info>. Kromě toho se vyplatí vidět třeba park*

*Katharinenberg s bývalým poutním kostelem sv. Kateřiny, historickými zahradami, jelení oborou a nejpokrokovějším parkem dravých ptáků v Evropě se sokolnictvím. Otevřen je v období mezi velikonočními prázdninami do podzimu kromě pondělí mezi 10:00 a 18:00 hodinou, ukázky sokolnictví se pak konají vždy od 15 hodin. Mineralogy zaujme **Muzeum pohoří Fichtelgebirge** s rozsáhlou sbírkou nerostů a minerálů. Vždy o víkendů před svátkem Jana (24. června) se tu koná tradiční svátek studní, při kterém je k vidění zhruba 33 vyzdobených studní či kašen. Na české návštěvníky jsou tu dobře připraveni – o termínech i aktuálním dění se lze informovat na stránce <https://wunsiedel.de/cz/cestovni-ruch/>. Pokud se rozhodnete pro cestu sem, naleznete tu jako alternativu na přenocování i cenově velmi dostupný kemping s 30 místy pro parkování aut, jakož i parkovacími místy pro obytné přívěsy.*

*Wenn Sie nur 5 Minuten von Alexandersbad nach Norden fahren, befinden Sie sich in der Kreisstadt **Wunsiedel**. Diese interessante Zehntausenderstadt mit einer klassizistischen Altstadt hat viel zu bieten. Von Juni bis August finden hier die Luisenburg-Festspiele in der ältesten Naturszene Deutschlands statt, das Programm der Aufführungen finden Sie unter <https://www.luisenburg-festspiele.info>. Sehenswert ist auch der Park Katharinenberg mit der ehemaligen Wallfahrtskirche,*

historischen Gärten, Wildparks und dem fortschrittlichsten Greifvögel-park Europas mit eigener Falknerei. Geöffnet ist er ab den Osterferien bis in den Herbst. Außer montags kann man ihn immer von 10:00 bis 18:00 Uhr besichtigen, die Falknerei-Shows finden immer ab 15:00 Uhr statt. Für die Mineralogen ist das **Fichtelgebirgsmuseum** interessant mit seiner umfangreichen Mineraliensammlung. Am Wochenende vor dem Johannesfest (24. Juni) gibt es ein traditionelles Brunnenfest, bei dem Sie ungefähr 33 verzierte Brunnen sehen können. Für die Besucher ist man gut vorbereitet – Termine und aktuelle Ereignisse finden Sie unter <https://wunsiedel.de/de/tourismus/>. Wenn Sie sich für eine Reise hierher entscheiden, finden Sie auch einen günstigen Campingplatz mit 30 PKW-Stellplätzen sowie einen Stellplatz für Wohnwägen als Alternative zu Übernachtungen.

Při návštěvě města Wunsiedel si udělejte odbočku jižním směrem a najdete si čas na prohlídku **skalního labyrintu Luisenburg**, žulového skalního města v pohoří Fichtelgebirge, údajně největšího evropského žulového skalního labyrintu. Stanete se tak jedním ze 100 tisíc návštěvníků, kteří jej ročně navštíví. Vede jím okružní stezka s kamennými, dřevěnými a ocelovými schody a žebříky překonávající převýšení 100 m. Otevřeno je denně od 8.30 do 18 hodin, za silného deště se však z bezpečnostních důvodů zavírá. Pustí vás sem i se psem. Wenn Sie Wunsiedel besuchen, biegen Sie doch nach Süden ab und erkunden Sie das **Luisenburg-Felsenlabyrinth**, eine Granitfelsenstadt im Fichtelgebirge, das als größtes Granitfelsen Labyrinth Europas gilt. Werden Sie zu einem der 100.000 Besucher, die es jährlich besuchen. Durch das Labyrinth führt ein Rundweg mit Stein-, Holz- und Stahltreppen und Leitern, die eine Höhe von 100 m überwinden. Geöffnet ist es täglich von 8:30 bis 18:00 Uhr. Auch ihren Hund dürfen Sie hier mitnehmen.

Máte-li chuť a čas zajet z Wunsiedelu ještě o 15 kilometrů dále, **Weißstadt am See** určitě stojí za vidění: městečko s památkově chráněným starým městem, poměrně novou lázeňskou zónou,

krásným okolím – snem všech cyklistů – a zajímavou minulostí. Ve středověku se tu těžil cín (cínový důl Werra lze po předchozí rezervaci a platbě od května do září navštívit) a proslulý byl chov lesních včel. Další památkově chráněnou raritou jsou místní sklepy z 18. století na uchovávání potravin ve skále. Oblíbeným výletním cílem je umělé jezero, které má Weißenstadt v názvu: Weißenstädter See. Není to jen tak nějaké jezírko, se svými 48 hektary je to největší přehrada v pahorkatině Fichtelgebirge.

*Wenn Sie noch weitere 15 Kilometer weiter aus Wunsiedel fahren, ist **Weißenstadt am See** auf jeden Fall einen Besuch wert: Eine kleine Stadt mit einer denkmalgeschützten Altstadt, einem relativ neuen Thermalbadbereich, einer wunderschönen Umgebung – ein Traum für alle Radfahrer – und einer interessanten Vergangenheit. Im Mittelalter wurde hier Zinn abgebaut (das Zinnbergwerk Werra kann nach einer Reservierung und Bezahlung von Mai bis September besichtigt werden), und für die Waldbienenzucht war die Stadt schon immer berühmt. Eine weitere geschützte Rarität sind lokale Felsenkeller aus dem 18. Jahrhundert zur Aufbewahrung von Lebensmitteln. Ein beliebtes Ausflugsziel ist der Stausee, der Weißenstadt im Namen hat: Der Weißenstädter See. Es ist nicht nur irgendein See, mit 48 Hektar ist er der größte Staudamm im Fichtelgebirge.*

Na jih od lázní Bad Alexandersbad vás uvítá městečko **Nagel** – zde se nejen můžete vykoupat v přírodním jezeru, ale hlavně byste sem měli zavítat, pokud jste fanoušky bylinek. Místo samo se nazývá přírodní bylinková obec, a kolem tohoto tématu se tu točí skoro vše. Zahrady, Dům bylinek, tématické vycházky... Pokud pojedete do obce Nagel, zastavte se i v **Tröstau** – na první pohled nenápadné místo s hradem se 700 let starou historií ukrývá mimo jiné i golfové hřiště s 18 jamkami. *Südlich von Bad Alexandersbad empfängt Sie die Gemeinde **Nagel** – hier können Sie nicht nur in einem Natursee baden, vor allem für Kräutervans ist dieser Ort interessant. Die Gemeinde selbst bezeichnet sich als Natur- und Kräuterdorf und fast alles dreht sich dort um dieses Thema. Gärten, Kräuterhäuser, Themenwanderungen ... Wenn Sie nach Nagel fahren, sollten Sie in **Tröstau** vorbei kommen – der auf den ersten Blick unscheinbarer Ort beherbergt ein 700 Jahre altes Hammerschloss und einen Golfplatz mit 18 Löchern.*

Text: Eva Špalová

Překlad: Eva Špalová

Foto: Karolína Duschková, Josef Pavlovic

DTP, tisk: Euroverlag s.r.o.

Zhotovitel: Pilsenjoy s.r.o.

© 2019 Mariánskolázeňsko

/ Kontakt

Mariánskolázeňsko
dobrovolný svazek obcí
Tři Sekery 157
CZ - 354 73 Tři Sekery

E-mail: marianskolazensko@seznam.cz

www.marianskolazensko.org

**Europäische Union
Evropská unie**
Europäischer Fonds für
regionale Entwicklung
Evropský fond pro
regionální rozvoj

Ziel ETZ | Cíl EÚS
Freistaat Bayern –
Tschechische Republik
Česká republika –
Svobodný stát Bavorsko
2014 – 2020 (INTERREG V)